

SECCIÓ OFICIAL I
DE NOTÍCIES

ACTA DE L'ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DEL DIA 26 DE FEBRER DE 2019

Essent les 19.30 h del dia abans indicat, es reuneixen a la seu de la Societat Arqueològica Lul·liana (SAL) els socis següents, Srs.:

Aguiló Adrover, Cosme / Alomar Canyelles, Antoni I. / Alemany Mir, Juan / Alomar Garau, Gabriel / Aparicio Fontiroig, Margarita / Antich Guasp, Jerónima / Barceló Crespí, Maria / Borràs Riera, Joana / Burguera Puigserver, Victòria A. / Capellà Galmés, Miquel Àngel / Carbonell Buades, Marià / Claret Blanco, Alfredo / Cerdà Garriga, Magdalena / Colom Arenas, Carme / Colom Palmer, Mateu / Comas Ballester, Juana / Cotoner Cerdó, Luisa / Cortés Forteza, Santiago / Danús Burguera, Miquela / Deyà Bauzà, Miguel J. / España Bibiloni, José de / Ferrer Socías, Mateu / Fiol Tornila, Pere / Font Jaume, Alexandre / Garau Juaneda, Lluís / Gayá García, Antoni / Jaén Pareja, Francisca M. / Juncosa Aysa, Antoni / Llabrés Mulet, Jaume / Mas i Adrover, Joan / Payeras Capó, Damià / Payeras Coll, Antoni / Pérez-Villegas Ordovás, Pablo / Picornell Galeote, Bernat / Planas Rosselló, Antoni / Puente Munar, Antonio / Rebassa Gelabert, Sandra A. / Riera Frau, Magdalena / Riutort Taberner, Sebastià / Seguí Beltran, Andreu / Segura Bonnín, Maria Antònia / Vaquer Bennassar, Onofre / Vicens Gomila, Francesc / Vidal Munar, Isabel / Villalonga Morell, José / Villalonga Morell, José Francisco de / Vidal Rodríguez, Damià

El president, Sr. Antoni Planas Rosselló, dóna la benvinguda i agraeix l'assistència dels socis presents a les assemblees ordinària i extraordinària d'enguany. També agraeix als socis que han assistit a la missa prèvia presidida per Mn. Francesc Vicens Gomila i concelebrada pels preveres Mn. Pere Fiol Tornila i Mn. Santiago Cortés Forteza, a la capella del Sagrari de l'església de Sant Francesc. Comunica que s'espera, que per l'any vinent, podrem tornar a celebrar aquesta missa, com és tradició, a la Capella de la Puritat actualment sotmesa a obres de conservació.

1. Lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea del 2018

El secretari accidental, Sr. Sebastià Riutort Taberner, llegeix l'esborrany de l'acta de l'assemblea general ordinària del dia 27 de febrer de 2018 que és aprovada per assentiment.

2. Informació de la presidència

El President recorda novament la minsa capacitat econòmica de la SAL doncs els únics ingressos provenen de les quotes i és complicat reduir les despeses.

El Sr. Planas exposa que la Societat ha continuat amb la tònica habitual dels darrers anys. La publicació anual i puntual del Bolletí suposa un dels majors esforços per a la nostra entitat. Gràcies a la feina del consell de redacció podem gaudir d'una revista amb una alta qualificació científica i acadèmica. La revista, fundada per Don Gabriel Llabrés Quintana, és la segona més antiga d'Espanya.

Les activitats principals han estat: tres presentacions de llibres, sis conferències de temàtica variada a càrrec de reconeguts especialistes. El cicle de visites coordinat per la Doctora Maria Barceló, ha constatat de sis eixides, tres a Ciutat i tres a la Part Forana, en concret, els pobles de Santa Margalida, Sineu i Pollença. També destaca la col·laboració de la Societat en la celebració del seminari dedicat a celebrar el 500 aniversari de l'aprovació dels estatuts de la Crianga.

El 2018 s'ha seguit amb la col·laboració amb diferents entitats, amb cessions temporals dels fons de la col·lecció de la SAL. Recorda igualment les consultes per part dels investigadors interessats –en l'horari d'obertura de la nostra seu social– de la biblioteca i hemeroteca, com també dels fons fotogràfics i arxivístics custodiats a la SAL.

Alguns membres de la Junta de Govern tingueren una entrevista amb el director del Museu de Mallorca, senyor Bartomeu Salvà Simonet, constatant la bona relació entre les dues entitats, també la intenció de col·laborar amb el Museu per part nostra i que el Museu reconegui la importància de tot allò que la SAL hi té dipositat allà. Amb l'actual directora, senyora Maria Gràcia Salvà, la tònica serà la mateixa. En relació a les notícies aparegudes en premsa sobre els desperfectes causats a certes peces del Museu per una deficient climatització, s'ha de dir que la SAL ha estat interessada per conèixer els fets des del principi i s'ha mantingut informada en tot moment.

Finalment, com ja ha fet en anteriors assemblees generals, el President aprofita per animar als socis que desconeixen la seu de la SAL a visitar-la, com també a que la participació dels socis en les diferents activitats programades vagi en augment.

3. Memòria de les activitats realitzades durant l'any 2018 i projectes per al 2019

A continuació el Sr. Antoni Planas explica les activitats realitzades al llarg de 2018.

Presentacions de llibres

El 3 de juliol, la nostra seu acollí la presentació del llibre "La isla del ayer. Memorias mallorquinas", de Manuel Maura Salas (1893-1982). La presentació anà a càrrec de la professora Soledad Fox Salas (William College, Williamston) editora literària de l'obra i néta de l'autor, de Manuel Oliver Moragues, llicenciat en Filologia i Història, i del Dr. Antoni Planas, president de la SAL.

El 16 d'octubre tingué lloc la presentació del llibre *La Catedral de Mallorca. Un estudio arquitectónico*, original de l'arquitecte bostonià Ralph Adams Cram (1932), amb un estudi preliminar de P. de Montaner. Llibre editat per la Catedral de Mallorca i J.J. de Olañeta, editor. La presentació anà a càrrec del Dr. Pere de Montaner i de la Dra. Luisa Cotoner Cerdó, professora emèrita de la Universitat de Vic.

El 30 d'octubre, amb la presència dels autors, José Villalonga Morell i Roberto Fernández Legido, presentàrem el llibre: *El terme de Palma. Evolució de la propietat i l'espai, II*.

Conferències

El 23 de gener iniciàrem les conferències d'aquest any 2018 amb la pronunciada per l'investigador Albert Gómez Herrera, titulada: "El patrimoni arquitectònic de la línia ferroviària de Palma-Santanyí. Catalogació i gestió".

El 13 de febrer, la investigadora llicenciada en Història de l'Art, Neus Serra Vives pronuncià la conferència titulada: "La ceràmica baixmedieval a Mallorca: estat de la qüestió i aportació de noves fonts".

El 14 de març tingué lloc una interessant taula rodona moderada per Maria Antònia Segura i amb la participació de la Doctora Mercè Gambús, professora d'Història de l'Art de la UIB i Francesca Coll, restauradora i directora general de Patrimoni del Consell de Mallorca, sobre el tema: "La conservació de la Llibreria de Monti-Sion, passat i present".

El 10 d'abril l'investigador i consoci Mateu Ferrer Socias pronuncià la conferència titulada: "Joan Font i Roig, prevere i domer de la Seu de Mallorca, en el 500 aniversari de la seva defunció (1518-2018)".

El 24 d'abril la Dra. Julia Roman Quetglas, professora d'Història de l'Art de la UIB, dissertà sobre: "L'art dels jardins en l'evolució del paisatge cultural a Ciutat de Mallorca".

El 27 de novembre tancàrem les conferències d'aquest any amb la titulada: "El viatge a Terra Santa de Joan Barceló, Baltasar Salvá i Miquel Garau, franciscans de la província de Mallorca (1654-1657)", pronunciada pel professor i investigador Francesc Melià Barceló.

Visites culturals

El cicle de visites culturals s'inicià enguany el dimarts 13 de març. Els consocis tinguérem ocasió de visitar el Museu Bíblic de Mallorca, situat a les dependències de l'Antic Seminari, actual Casa de l'Església, guiats pel seu director el Dr. Francesc Ramis Darder, canonge de la Seu i professor d'Història Antiga de la UIB.

El 8 de maig, el consoci Dr. Gabriel Ensenyat Pujol, ens guià en un recorregut seguint l'itinerari que féu per Ciutat l'Emperador Carles V el 1541, quan s'aturà de pas cap a Alger. La visita seguí el text del llibre de la *Benaventurada vinguda de l'emperador i rei don Carles* i s'inicià a la cantonada del carrer d'Antoni Maura amb el passeig Sagrera.

El 15 de maig visitàrem el poble de Santa Margalida. Guiats pels consocis Dr. Antoni Mas i Forners i Francesc Bergas Pastor, historiadors, visitàrem l'església, l'arxiu parroquial i la rectoria.

El 22 de maig va ser la vila de Sineu la protagonista de la sortida. Visitàrem els principals edificis religiosos del poble: l'antic monestir concepcionista, l'antic convent dels Mínims,

actual Ajuntament, i l'església i Museu Parroquial. La visita fou guiada per Mn. Santiago Cortès i a l'ajuntament poguerem visitar l'arxiu municipal i edifici guiat per la bibliotecària Antònia Real Noguera.

El 5 de juny, férem un recorregut per l'art funerari de la Seu de Mallorca. Prèvia introducció general de la Dra. Maria Barceló, la visita fou guiada per Marta de Castro Bordoy, estudiant d'Història de l'Art i Crristina Ortiz Moreno, llicenciada en Història i Història de l'Art i Màster Universitari en Patrimoni Cultural.

El cicle de visites d'aquest curs finalitzà el dimarts 2 d'octubre a Pollença. El consoci Mn. Francesc Vicens Gomila, rector de Pollença ens guià en un recorregut pels edificis religiosos de Pollença com són el Roser Vell, Sant Jordi i l'Església de Monti-Sion.

Seminari

El 16 de novembre, la seu de la SAL va acollir i col·laborar amb el seminari: *La Casa de la Crianga. Seminari científic en el marc del 500 aniversari de l'aprovació dels seus estatuts (1518-2018)*, organitzat pel Grup de Recerca d'Estudis Medievals (GRESMED), el Grup d'Estudis d'Història de l'Educació (GEDHE) i Universitat de les Illes Balears, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Palma i de la SAL. El seminari fou dirigit pels doctors Maria Barceló Crespí i Bernat Sureda García i coordinat pels doctors Albert Cassanyes Roig i Pere Fullana Puigserver. En una jornada de matí i horabaixa es presentaren 6 ponències.

Audiència del senyor Bisbe de Mallorca

El dimecres 14 de gener alguns membres de la Junta de Govern van ser rebuts en audiència pel senyor Bisbe de Mallorca, Mn. Sebastià Taltavull Anglada, president d'honor de la SAL. El nostre President li va lliurar alguns exemplars del *BSAL* i tinguérem ocasió de donar-li a conèixer la situació actual de la societat com també convidar-lo a visitar la nostra seu i presidir la celebració eucarística del dia de l'assemblea general quan la seva agenda li permeti.

A continuació, el president anuncia les activitats previstes per l'any 2019

Es preveu la publicació del número 75 del Bolletí. Recorda que el termini de presentació d'originals és el 31 de maig, animant als autors a complir amb aquesta data, fixada per facilitar la feina al consell de redacció i que els avaluadors externs també puguin treballar amb temps suficient.

Està previst continuar amb les conferències a la nostra seu. Per ara n'hi ha de previstes en agenda a càrrec de la filòloga i escriptora Rosa Planas i de la Doctora Inés Calderón. També han parlat amb el Dr. Bartomeu Vallori.

El cicle de visites també es celebrarà.

El President informa que es segueix treballant en la declaració d'Interès General de la SAL. Ja comptam amb un pla general comptable de dos anys i esperam seguir fent passes cap a aquest important objectiu.

Becària

Aquest any 2018 ha iniciat els seus treballs a la casa la becària, la jove estudiant Míriam Macanaz, a més de les tasques habituals encomanades als becaris, realitzarà les pràctiques curriculars dels seus estudis, fora de l'horari habitual. En concret, continuarà amb la catalogació de la Biblioteca Aguiló i també treballarà en l'inventari dels pocs documents de l'arxiu encara no inventariats.

Presentació BSAL 74

El Dr. Miquel Àngel Capellà presenta el BSAL 74. Agraeix la feina del coordinador científic Dr. Miquel J. Deyà. També al consell de redacció i consell assessor extern. Per tal d'assolir els estàndards de qualificació la feina a realitzar s'ha multiplicat exponencialment (més dedicació, més intercanvi de correus, més col·laboradors).

La fotografia de la coberta d'enguany és un detall de la fotografia titulada "Objetos cerámicos hallados en Son Sunyer, Mallorca. 1908". Fot. E. García, passeig del Born, sucursal de A. E. i F dits Napoleón. Barcelona. Fons fotogràfic SAL.

El volum consta de deu monografies, dos documents, dues recensions i l'habitual secció oficial i de notícies. En total 324 pàgines. El senyor Miquel Àngel Capellà fa una breu menció de cada article. Agraeix la col·laboració de tots, reitera la necessitat de complir els terminis de lliurament i excusa les possibles errades, sempre involuntàries. Exposa que pel proper volum ja s'han rebut originals, en concret sis articles, tres dels quals són de socis de la casa.

El President aprofita l'ocasió per agrair la dedicació al senyor Capellà i l'encoratja a seguir malgrat els maldecaps i disgusts ocasionats per aquesta labor.

4. Moviment de socis

El secretari accidental, Sr. Riutort, llegeix el moviment de socis del 2018.

Altes

1385 Margarita Serna Vallejo / 1386 Javier Barcelona Llop / 1387 Maria Vich Cirer

Baixes

Baixes per defunció: Joan Manuel Pons Valens

Baixes voluntàries: Margalida Pujol Calafell

El President dedica unes breus paraules de remembrança al soci difunt.

5. Balanç econòmic, estat de comptes i pressupost pel proper exercici

El president presenta el Sr. José de España que exerceix les funcions de tresorer accidental, en substitució del senyor Antoni Vallespir el qual, per malaltia, s'ha vist obligat a presentar la seva renúncia a seguir a la Junta de Govern. El President aprofita l'ocasió per manifestar l'agraïment al senyor Vallespir, en nom de la Societat, pels anys de dedicació.

Acte seguit, el tresorer accidental, informa dels comptes de l'exercici 2018:

| Ingressos | 2017 | 2018 | Variació |
|--|------------------|------------------|-----------------|
| 720 Quotes d'associats i afiliats | 16.653,60 | 16.160,00 | -2,96 % |
| 722 Ingressos de promocions, patrocinadors i col·laboracions | 554,40 | 893,60 | 61,18 % |
| | 17.208,00 | 17.053,60 | -0,90 % |
| Despeses | | | |
| 60 Compres | 3.989,44 | 3.949,92 | -0,99 % |
| 622 Reparació i conservació | 841,00 | 2.005,79 | 138,50% |
| 623 Serveis professionals independents | 1.000,59 | 2.124,49 | 112,32% |
| 625 Assegurances | | | |
| 626 Serveis bancaris | 905,57 | 135,07 | -85,08 % |
| 628 Subministres | 2.456,40 | 1.762,05 | -28,27% |
| 629 Altres serveis-Material d'oficina | 2.135,38 | 277,24 | -88,03% |
| 630 Impostos | 2.186,14 | 2.657,86 | 21,58% |
| 640 Sous i salaris | 1.984,23 | 2.219,80 | 11,87% |
| 642 Seguretat Social | 399,26 | 416,89 | 4,42% |
| 650 Pèrdues de crèdits inabrables-Devolucions | 1.717,08 | 2.202,08 | 28,25% |
| | 17.795,09 | 17.751,19 | -0,25% |
| RESULTAT DE L'EXERCICI | -587,09 | -697,59 | 18,82% |

| Tresoreria | Saldo a 1/1/2018 | Augments | Disminucions | Saldo a 31/12/2018 |
|-------------------|------------------|------------------|------------------|--------------------|
| BANKIA | 13.027,50 | 45,00 | 6.272,10 | 6.800,40 |
| CaixaBank | 31.449,16 | 15.840,00 | 11.431,85 | 35.857,31 |
| Caixa efectiu | 0,20 | 1.468,60 | 347,24 | 1.121,56 |
| | 44.476,86 | 17.353,60 | 18.051,19 | 43.779,27 |

El President, a la vista dels comptes presentats, reitera que la SAL depèn exclusivament del cobrament de les quotes i que, malgrat la fretura, no s'ha plantejat en cap moment pujar-les.

Accedir a subvencions públiques és complicat, doncs el procediment actual de concessió de les mateixes obligaria a que la SAL avancés la despesa i no sempre la subvenció arriba en un temps prudencial, si arriba.

Les despeses de cada any són més grosses (gestoria, Seguretat Social, becarí). Per ara, l'única forma d'eixugar el dèficit seria augmentar el nombre de socis i que els inscrits abonin puntualment la seva quota.

6. Assumptes de tràmit

No hi ha assumptes de tràmit.

7. Torn obert de paraules

El President convida als socis assistents a exposar els precís i preguntes que desitjin:

El senyor Mateu Ferrer Socias demana si les correccions dels originals presentats per publicar al BSAL van a càrrec dels propis autors. Es demana si no convendria habilitar algun mecanisme, des de dins de la mateixa Societat, per evitar errades.

També es dirigeix al President per plantejar la possibilitat de fer una campanya de captació de nous socis. Aprofita per oferir la seva col·laboració i convida a la resta d'assistents a que cada un, en la mesura de les seves possibilitats, pugui convidar a persones a associar-se. Estaria bé aconseguir que les altes suplissin o, millor dit, superassin, a les baixes per defuncions i voluntàries.

En tercer lloc, creu que la seu social s'hauria d'obrir a que els socis interessats hi poguessin passar més temps, seria una forma de fer-se més seva la Societat. Tot ben entès que es compta amb la responsabilitat i consciència de la importància del lloc per part dels possibles usuaris.

El senyor Miquel Àngel Capellà, en relació a la primera proposta, recorda que treure any rere any el Bolletí suposa moltíssima feina al consell de redacció i que fan tot el possible perquè els texts surtin sense errades.

El senyor Mateu Ferrer n'és conscient i agraeix públicament la feina feta.

El president, senyor Planas, en relació a la proposta de captació de nous socis, afirma que ell des de sempre ha fet feina en aquest sentit. Ara bé, no es tracta de fer socis per fer-ne. Malauradament, tenim experiència de persones que s'associen i en poc temps deixen d'abonar les quotes amb el perjudici evident que això suposa en concepte de despeses bancàries per devolucions de rebuts, etc. Així, fer socis sí, però amb persones que demostrin interès i un compromís mínim de permanència i respecte pel que significa formar part de la Societat Arqueològica Lul·liana.

En referència a l'obertura del Casal Aguiló en els termes apuntats pel senyor Ferrer, el President pensa que serà complicat. Cal servir la seguretat de la casa i del que s'hi guarda. Les claus no se poden donar més que a determinats membres de la junta, que pel seu càrrec la necessiten, i a la becària. Tots ells assumeixen plenament la part de responsabilitat que els pertoca en la seguretat de l'edifici i del que conté.

El senyor Antoni Juncosa exposa que s'ha constituït el consorci del Museu Marítim. Demana si han contactat amb la SAL i, en cas que fos així, quina seria l'actitud de la SAL al respecte.

El President recorda que en els inicis d'aquesta entitat el senyor Bernat Oliver Font va demanar a la SAL una carta de recolzament i la férem. En tot cas, no tenim massa peces. Sí que comptam amb documentació del Gremi de Pescadors (herència de Joan Llabrés Bernal). Tal vegada es podria plantejar fer-ne un dipòsit al nou Museu per afavorir-ne la consulta per part dels interessats. Recorda que en el Museu de Mallorca hi tenim el mascaró de proa del Lulio. Convida al senyor Oliver a que, si té coneixement de possibles peces que tinguem, ens ho comuniqui i es podria estudiar el seu suggeriment.

El senyor Cosme Aguiló, en relació als aspectes de correcció del BSAL apuntats anteriorment, informa de l'existència d'una normativa per a la correcte transcripció dels topònims catalans, que podem consultar a les publicacions de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

El President agraeix el comentari.

Essent les 20.35 h, sense més temes que tractar, el president agraeix la presència de tots els socis assistents a aquesta assemblea i aixeca la sessió, de la qual, com a secretari accidental estenc aquesta acta

ACTA DE L'ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRIA DEL DIA 26 DE FEBRER DE 2019

Essent les 20.40 h del dia abans indicat, es reuneixen a la seu de la Societat Arqueològica Lul·liana (SAL) els socis següents, Srs.:

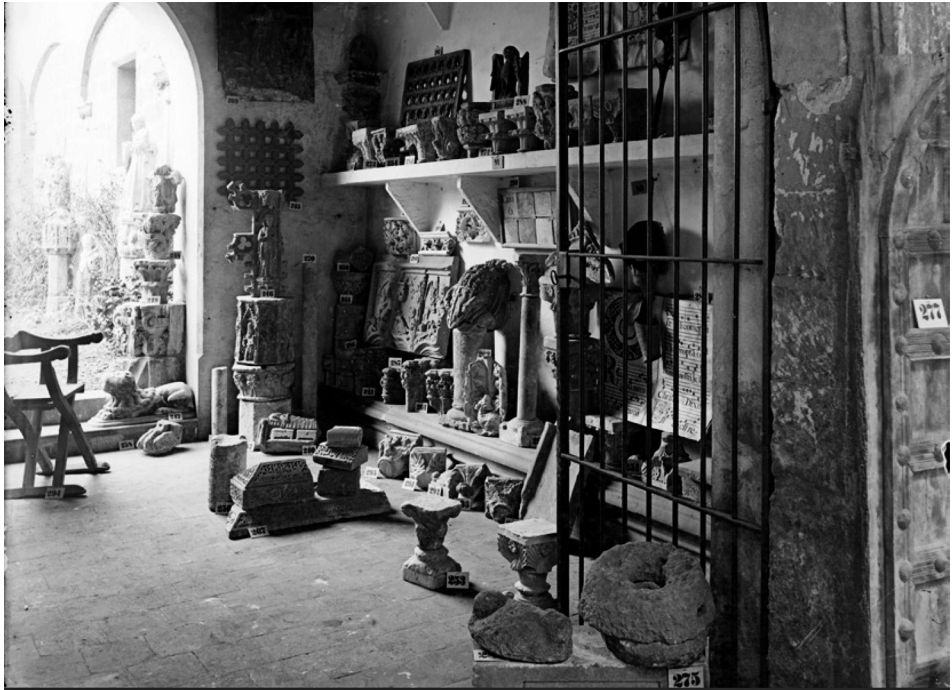
Aguiló Adrover, Cosme / Alomar Canyelles, Antoni I. / Alemany Mir, Juan / Alomar Garau, Gabriel / Aparicio Fontiroig, Margarita / Antich Guasp, Jerònima / Barceló Crespí, Maria / Borràs Riera, Joana / Burguera Puigserver, Victòria A. / Capellà Galmés, Miquel Àngel / Carbonell Buades, Marià / Claret Blanco, Alfredo / Cerdà Garriga, Magdalena / Colom Arenas, Carme / Colom Palmer, Mateu / Comas Ballester, Juana / Cotoner Cerdó, Luisa / Cortés Forteza, Santiago / Danús Burguera, Miquela / Deyà Bauzà, Miguel J. / España Bibiloni, José de / Ferrer Socias, Mateu / Fiol Tornila, Pere / Font Jaume, Alexandre / Garau Juaneda, Lluís / Gayà García, Antoni / Jaén Pareja, Francisca M. / Juncosa Aysa, Antoni / Llabrés Mulet, Jaume / Mas i Adrover, Joan / Payeras Capó, Damià / Payeras Coll, Antoni / Pérez-Villegas Ordovás, Pablo / Picornell Galeote, Bernat / Planas Rosselló, Antoni / Puente Munar, Antonio / Rebassa Gelabert, Sandra A. / Riera Frau, Magdalena / Riutort Taberner, Sebastià / Seguí Beltran, Andreu / Segura Bonnín, Maria Antònia / Vaquer Bennassar, Onofre / Vicens Gomila, Francesc / Vidal Munar, Isabel / Villalonga Morell, José / Villalonga Morell, José Francisco de / Vidal Rodríguez, Damià

1. Elecció i nomenament de la nova Junta de Govern

S'aprova per assentiment el nomenament de la nova Junta de Govern, la composició de la qual és la següent:

- President:** Antonio Planas Rosselló
- Vicepresident:** Santiago Cortès Forteza
- Secretari:** Sebastià Riutort Taberner
- Tresorer:** José de España Bibiloni
- Bibliotecari:** Pablo Pérez-Villegas Ordovás
- Conservadora:** Carme Colom Arenas
- Director de Publicacions:** Miguel José Deyà Bauzà
- Vocal 1:** Miquel Àngel Capellà Galmés
- Vocal 2:** Maria Barceló Crespí
- Vocal 3:** Maria Antònia Segura Bonnín
- Vocal 4:** Antonio Ortega Villoslada
- Vocal 5:** Miquel Gabriel Garí Pellicer
- Vocal 6:** Maria Francisca Jaén Pareja
- Vocal 7:** Sandra Adriana Rebassa Gelabert
- Vocal 8:** Victòria A. Burguera Puigserver

Essent les 20.50 hores, sense més temes per tractar, s'aixeca la sessió, de la qual com a secretari, estenc aquesta acta.



«La Societat Arqueològica Lul·liana: els primers 25 anys»

19 de novembre de 2020

16 de gener de 2021

Sala d'exposicions de la tercera planta
del Centre Cultural la Misericòrdia

Horari: de dimarts a divendres,
de 10.30 a 13.30 h i de 17 a 20 h;
dissabte, diumenge i festius, tancat

Departament de Cultura, Patrimoni
i Política Lingüística
Consell de Mallorca

SOCIETAT
ARQUEOLÒGICA
LUL·LIANA

VIDA DE LA SOCIETAT. ANY 2020

Aquest curs de la nostra entitat s'ha vist marcat –com tota la nostra societat i les nostres vides– per l'esclat de la pandèmia provocada pels efectes del coronavirus a partir de la primera meitat del mes de març. Així, des de la declaració de l'estat d'alarma, les activitats presencials es van haver de suspendre o ajornar *sine die*. Del poc que hem pogut celebrar en deixam constància a les línies que segueixen.

Moviment de socis

Altes

1403 Maria Gràcia Salvà Picó

Baixes

Baixa per defunció:

Dr. Jocelyn N. Hillgarth (Londres, 1929), Soci d'Honor de la SAL

Assemblea general

L'any 2020 l'assemblea general de socis es celebrà a la nostra seu el dimarts 25 de febrer. La tradicional missa prèvia fou presidida per Mn. Pere Fiol i Tornila i concelebrada per Mn. Santiago Cortès Forteza, vicepresident de la SAL. L'ofici es celebrà un any més a la capella del Sagrari de la Basílica de Sant Francesc, devora la capella de la Puritat, que allotja el sepulcre del Beat Ramon Llull.

BSAL 75 (2019)

En el marc de l'assemblea general ordinària de socis del 25 de febrer, es va fer la presentació i entrega del *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana* del 2019, número 75. La coberta d'aquesta edició presenta com a motiu una fotografia de models en guix a escala menor dels lleons de Raixa. Les fotografies pertanyen al fons Virenque-Simó. SAL-CPV-1222. El volum consta de deu monografies, dos documents, tres recensions de llibres i l'habitual secció oficial i de notícies de la societat.

El mes de juliol, el departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell de Mallorca convocà la “subvenció per associacions per edició de llibres, fonogrames i audiovisuals BDNS: 512063”, per a la qual el secretari de la Junta, Sebastià Riutort preparà una candidatura per a sufragar part de les despeses del núm. 75. Al mes de setembre, es publicà la resolució d'atorgament on es recompensà la nostra tasca amb una subvenció de 2.000 €. Aquesta iniciativa de Consell de Mallorca dirigida a les associacions ha estat un èxit i molt beneficiosa per la vida social i cultural de l'illa. I esperem que aquesta convocatòria es mantingui els pròxims anys i puguem seguir gaudint d'ella.

Presentacions de llibres

El 12 de febrer, assistirem a la presentació del llibre titulat *Fusters i imaginaires a la Mallorca medieval (1229-1520). Els artífexs de l'escultura en fusta*, volum 79 de la col·lecció *Anejos de Estudios Medievales*, CSIC, Madrid, 2019, de l'autora Magdalena Cerdà Garriga.

L'acte comptà amb la participació de l'autora, la Dra. Tina Sabater, professora d'Història de l'Art Medieval de la UIB i el Dr. Pere Verdés, secretari de la col·lecció *Anejos del Anuario de Estudios Medievales*, Institució Milà i Fontanals-CSIC (Barcelona).

Conferències

El 14 de gener, l'investigador Joan Darder, pronuncià la conferència titulada, "La volta al món de Miquel Ramis amb la fragata Numància (1865-1867)".

El 28 de gener, el Dr. Miquel Àngel Capellà Galmés, Professor Titular d'Història de l'Art de la UIB, impartí la conferència titulada, "Noves aportacions sobre la Història del vidre a Mallorca i els seus artífexs (segles XVI-XVIII)".

Exposició commemorativa del 140 aniversari de la fundació de la Societat Arqueològica Lul·liana

El 18 de desembre, la nostra Societat celebrà el 140 aniversari de la seva fundació. Malgrat les restriccions i dificultats provocades per la situació sanitària en què ens trobem i gràcies a la feina i dedicació d'alguns membres de la Junta de Govern, vam aconseguir preparar una exposició per commemorar aquesta data, gràcies a una subvenció atorgada pel Consell de Mallorca. L'acte d'inauguració –restringit degut a la pandèmia– va tenir lloc el 18 de novembre. A partir del dia 19, es va poder visitar pel públic en general. També s'organitzaren visites guiades per a grups que prèviament havien reservat. El guiatge anà a càrrec de les senyores Carme Colom Arenas i Sandra Adriana Rebassa Gelabert. L'exposició tingué ressò en premsa, televisió i xarxes socials.

La mostra tractava sobre els 25 primers anys d'activitat de la SAL i girava entorn dels 5 primers punts dels Estatuts de la Societat: la figura de Ramon Llull, l'organització d'exposicions, la realització de visites i excursions, les publicacions científiques i la constitució d'un museu on salvaguardar el patrimoni de Mallorca.

L'exposició fou comissariada per la Conservadora de la SAL, Sra. Carme Colom Arenas que comptà amb l'ajut i col·laboració tècnica de la Sra. Francisca Jaén Pareja i del Sr. Pablo Pérez-Villegas Ordovás, també membres de l'actual Junta de Govern. El discurs expositiu s'articulà a través d'una selecció dels materials mobles conservats en els nostres fons.

L'exposició, que inicialment havia de romandre oberta fins dia 16 de gener de 2021 a la tercera planta de l'edifici de la Misericòrdia, va ser perllongada fins al 30 de gener i era de lliure accés. A la sala els visitants podien recollir un fulletó amb els textos de l'exposició i la reproducció d'alguns dels materials.

NECROLÒGIQUES

JOCELYN NIGEL HILLGARTH (1929-2020)

Gabriel Ensenyat Pujol

Amb noranta anys complits, el proppassat mes d'abril ens deixava l'historiador Jocelyn N. Hillgarth. La relació que va tenir amb Mallorca, tant a nivell personal com professional, encara que resulta sobradament coneguda, mereix ésser una vegada més recordada i remarcada. Fill d'Alan Hugh Hillgarth –el cònsol britànic a Mallorca durant la II República i la guerra de 1936-1939 que dugué a terme una destacada acció humanitària per salvar vides, com va estudiar en una excel·lent monografia Dom Josep Massot i Muntaner–, Jocelyn Nigel Hillgarth va néixer a Londres el 1929. Però, com explicava ell mateix, un any més tard ja es trobava a Mallorca i d'aleshores ençà fins al seu decés va alternar la residència entre l'illa i diferents indrets del món, si se'ns permet dir-ho d'una manera eufemística que recorda la vella concepció mallorquina de dividir el món entre Mallorca i fora Mallorca.

Després de cursar els estudis a la Universitat de Cambridge, on es doctorà en Filosofia (1957), va començar un brillant periple universitari que el portà a través de les prestigioses universitats de Texas (1964-65), Harvard (1965-70), al Boston College (1970-77) i, d'ençà d'aquest últim any fins a sa jubilació el maig de 1995, a la Universitat de Toronto, com a catedràtic d'Història al Center of Medieval Studies, i al Pontifical Institute of Medieval Studies, d'aquesta mateixa universitat. Periòdicament va fer estades en altres centres universitaris, ja fos lligades a la recerca, com a l'Institut Warburg de Londres (1959-62) i a la Universitat de Princeton (1963-64), o bé de caràcter docent, a la Universitat de Cambridge (1982) i a la Universitat Hebrea de Jerusalem (1991-92). La llunyania que tot això implicava respecte de Mallorca no va ser cap obstacle que condicionàs la seva vinculació amb la nostra terra, tot just al contrari: una bona part de la seva activitat investigadora la va centrar en el passat medieval illenc. I és que era ben freqüent, durant les llargues estades que feia a la seva emblemàtica possessió de Son Torrella, a Santa Maria del Camí –que son pare havia comprat l'any 1932–, trobar el Dr. Hillgarth remenant vells manuscrits als arxius insulars (el del Regne, el Capítular i el Diocesà, sobretot) o cercant informació bibliogràfica en llocs com la Biblioteca Bartomeu March, entre d'altres.

Tot plegat es va traduir en nombroses publicacions de caràcter històric, en el sentit més ampli de l'expressió, ja que va tractar diferents èpoques i matèries. La seva tesi doctoral, centrada en la figura de l'arquebisbe Julià de Toledo, jueu convers del segle VII, donà lloc a diversos estudis sobre l'època visigòtica, entre els quals destaca l'obra *Visigothic Spain, Byzantium and the Irish*, un treball original per la relació que estableix entre els mons got i irlandès. A aquesta línia de recerca aviat s'afegiren les altres temàtiques que va tractar i que, a tall de síntesi, podem dividir en altres quatre blocs: obres de contingut general, d'història cultural, sobre lul·lisme i, finalment, altres de tipus històric.

Entre les primeres –sempre sintetitzant– hem de destacar els tres volums de *Los Reinos Hispánicos*, 1250-1516, publicats entre 1979-1984, que constitueixen una visió de conjunt del període medieval hispànic analitzat des d'una perspectiva diferent de l'habitual castellanocèntrica que tant havia prevalgut fins al moment (o, si ho volem dir d'una altra manera, es tracta d'una síntesi feta des de la perspectiva catalanoaragonesa). I el volumet *El problema d'un imperi mediterrani català, 1229-1327*, en el qual de manera concisa però amb una notòria solidesa argumental sotmetia a revisió la idea formulada anys abans per J. Lee Schneidman d'un imperi català creat després de la fi del somni occità i basat en el comerç i la conquesta. Quant a les seves aportacions d'història cultural, part damunt totes n'hem de remarcar una: el monumental *Readers and books in Majorca, 1229-1550*, que vaig tenir l'honor de recensionar en un altre lloc (*Afers*, 22, 1995, pp. 648-649). Com ja vaig exposar, es tracta molt més que d'un estudi sobre *llibres i lectors*: l'obra constitueix un autèntic cabal de saviesa en què, a partir dels llibres inventariats a les biblioteques medievals illenques, l'autor ens forneix una autèntica història de la cultura mallorquina fins a la meitat del segle XVI. En aquest sentit, la panoràmica que ens ofereix sobre la vida intel·lectual a Mallorca és excepcional. Altrament, si per economia de l'espai només haguéssim de destacar un altre treball d'aquesta mena, farem èmfasi en l'extens article sobre *La personalitat política i cultural de Pere III a través de la seva crònica*, publicat a *Llengua & Literatura*, 5 (1992-1993), p. 7-102, en el qual estudia a fons el vessant cultural, tan important i interessant, de Pere el Cerimoniós. Pel que fa al lul·lisme, és cabdal el seu *Ramon Llull and Lullism in Fourteenth-Century France* (1971), posteriorment traduït i

ampliat en català sota el títol *Ramon Llull i el naixement del lul·lisme*. També cal destacar el repertori *Manuscritos lulianos de la Biblioteca Pública de Palma*, publicat juntament amb Jesús García Pastor i Lorenzo Pérez Martínez (1965) i *Vida de Ramon Llull. Les fonts escrites i la iconografia coetània* (1982). I el *Diplomatari lul·lià* (2001), un aplec complet i utilíssim de tots els documents d'arxiu relatius a Ramon Llull. A tots aquests treballs de gran abast hem d'afegir els nombrosos estudis de caràcter més concret publicats al *BSAL*, *Randa*, *Studia Lulliana*, etc. Finalment, en aquestes i d'altres publicacions, hi trobam aportacions diverses sobre aspectes de caràcter social, econòmic, religiós, etc., que completen una extensa i brillant tasca de recerca sobre el món medieval.

Des d'un punt de vista metodològic l'interès fonamental de l'obra de Hillgarth consisteix a haver dirigit la recerca cap a un àmbit –la documentació arxivística combinada amb els textos escrits– poc transitat dècades enrere, en què la separació entre document i text literari marcava la pauta de l'investigador a l'hora de decantar-se per un determinat tipus d'estudi. Per contra, des de primera hora Hillgarth ens va oferir treballs que avui qualificaríem d'interdisciplinaris, en què es combinen bàsicament aspectes històrics, literaris i filosòfics.

Encara que Jocelyn N. Hillgarth no era una persona propensa a prodigar-se a nivell social, potser a causa d'un caràcter reservat, bé que força amable i amatent, correcte en extrem i d'una pulcritud i aparença física que per força ens remetien a la típica figura del professor sorgit de Cambridge, sempre va ésser una persona perfectament integrada a l'illa, com ho manifestava la fluïdesa amb què parlava i escrivia (i, lògicament, publicava) en castellà i català. El gran nombre de reconeixements que va rebre al llarg de la seva dilatada vida testimonien la vàlua de qui va ser un referent, per descomptat que a casa nostra, però també molt més enllà. En farem una succinta relació tenint en compte només els més propers. Des del 1969 era “magister” de la *Maioricensis Schola Lullistica* i més tard fou corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, de la Real Academia de la Historia i de l'Institut d'Estudis Catalans. El 1993 fou guardonat amb el premi de la Crítica “Serra d'Or” de Catalanística i l'any següent amb el premi “Catalonia” de l'Institut d'Estudis Catalans. Òbviament, no podia faltar la distinció honorífica de soci d'honor de la Societat Arqueològica Lul·liana, que li fou concedida l'any 1991. Deu anys després, el 2001, el Govern de les Illes Balears li va atorgar el premi Ramon Llull.

Als últims anys de la seva vida la vinculació amb Mallorca es va consolidar encara més a través de la iniciativa que tengué el 2008 quan va cedir a la Universitat de les Illes Balears la part mallorquina i lul·liana del seu riquíssim fons bibliogràfic que fins aleshores havia custodiat a la biblioteca particular de Son Torrella. Dos anys després la mateixa UIB, a través de la Càtedra Ramon Llull del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, organitzà unes jornades lul·lianes en homenatge d'ell i també del lul·lista així mateix arrelat a Mallorca Anthony Bonner, les actes de les quals es publicaren el 2012. Alhora, la UIB li concedí la Medalla Ramon Llull. L'última distinció li va arribar el 2019 quan l'Ajuntament de Santa Maria del Camí el va nomenar Fill Adoptiu. Va ésser el colofó a qui, des de la seva finca de Son Torrella a Santa Maria, va dur a terme una tasca de gran valor quant al coneixement de la història medieval illenca i general i al lul·lisme.

BOLLETÍ DE LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LULLIANA INSTRUCCIONS PER ALS AUTORS

I. Definició i àmbit de la revista

El *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana* té per objectiu la publicació de treballs científics relatius a la Història de les Illes Balears en qualsevol dels seus períodes o àmbits temàtics. Pot incloure estudis monogràfics, edicions crítiques de fonts i memòries d'excavacions arqueològiques. Va dirigit no solament a un públic d'especialistes en les distintes matèries sinó també a totes les persones interessades en les ciències socials, arts i humanitats.

II. Normes de publicació

1) Els treballs susceptibles de ser publicats hauran de ser originals i inèdits, escrits en llengua catalana o castellana.

2) En el primer full del treball, davall el títol, es reproduirà el nom complet de l'autor, adreça, telèfon, correu electrònic i la seva afiliació institucional (lloc de treball actual o quan l'autor es trobava en actiu en cas d'estar jubilat, projecte d'investigació oficial o esment de l'entitat científica a la qual pertany).

3) Els originals destinats a la secció monografies no podran excedir els 20 folis, amb un màxim de 50.000 caràcters inclosos els espais, presentats amb tipus de lletra Arial 12. En aquest límit s'inclouen les notes, taules, gràfics, fotografies i apèndix documental de tota mena. Excepcionalment el Consell de Redacció podrà acordar l'admissió de treballs de major extensió.

4) Els originals destinats a la secció documents no podran superar els 12 folis, amb un màxim de 30.000 caràcters. Els originals destinats a la secció notes no podran superar els 5 folis, amb un màxim de 12.500 caràcters.

5) Les recensions no podran superar els 4 folis, amb un màxim de 10.000 caràcters inclosos els espais.

6) Els treballs aniran acompanyats de dos resums, un en la llengua en la qual s'ha escrit el treball i l'altre en anglès. L'extensió mínima de cada resum és de 300 caràcters (espais inclosos) i la màxima és de 700. També s'adjuntarà un mínim de tres i un màxim de sis paraules clau en ambdós idiomes.

7) Els originals s'han de trametre a la redacció en suport informàtic (Word o similar). A tots els efectes l'adreça del Consell Editorial del *Bolletí* és:

Societat Arqueològica Lul·liana
C. de Monti-Sion, 9
07001 Palma de Mallorca
Tel. 971.713.912
e-mail: bolletisal@gmail.com

8) El període de recepció d'originals acaba anualment el 31 de maig. El Consell de Redacció notificarà als autors la seva acceptació o no abans del 31 d'octubre.

9) Per tal de seleccionar els originals a publicar, el Consell de Redacció tindrà en compte la qualificació emesa per dos experts externs en la matèria tractada, als qui es lliurarà el treball sense indicació de les dades de l'autor. Els informes podran ser positius, negatius o amb indicació de les millores necessàries per a la seva publicació. En cas que siguin discordants el Consell de Redacció podrà requerir un tercer informe.

10) Els autors rebran un exemplar del volum en el qual s'hagi publicat la seva col·laboració. Les separates en paper han estat substituïdes per l'article maquetat en format pdf.

11) Només es retornaran els originals dels articles si ho demana expressament l'autor en fer-ne el lliurament.

12) El Consell de Redacció del Bolletí es reserva el dret de retornar als autors els originals enviats que no compleixin escrupolosament les normes d'estil.

13) La revista està allotjada a e-Dialnet i a la Biblioteca Digital de les Illes Balears (UIB) per a una major difusió de les investigacions. S'entén que tots els autors que remeten els seus treballs per a publicar a la revista han cedit a la Societat Arqueològica Lul·liana els drets d'explotació per a la seva difusió a través d'Internet, una vegada que l'article ha estat acceptat i publicat.

III. Normes d'estil

1) Les notes han d'anar numerades correlativament al peu de la pàgina i s'han de referenciar en el text amb números volats immediatament després de la paraula que provoca la nota o del signe de puntuació en el seu cas.

2) Quan es tracti d'un llibre que se citi per primera vegada se seguirà el següent criteri: LLINATGES (en majúscula), inicial del nom seguida d'un punt: *Títol del llibre* (en cursiva), tom o volum (si s'escau), lloc d'edició, any, número d'edició (si s'escau), p. seguida de la pàgina concreta a la que es fa referència (si s'escau). Per exemple:

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, M.: *Corpus Documental de Carlos V*, II, Salamanca, 1975, p. 237.

3) Quan es tracti d'un article de revista que se citi per primera vegada s'haurà de seguir el següent criteri LLINATGES (en majúscula), inicial del nom seguida d'un punt: "Títol de l'article" (entre cometes), *nom de la revista* (en cursiva), número o volum de la revista, p. seguida de la pàgina concreta a la que es fa referència (si s'escau). Per exemple:

ROSSELLÓ BOVER, P.: "El canvi de segle a la literatura de Mallorca", *BSAL*, 58, 2002, p. 16.

FONT JAUME, A.; LLABRÉS RIPOLL, R.: "La publicació de "l'Heròdot" del P. Bartomeu Pou, una llarga odissea", *BSAL*, 66, 2010, p. 173.

4) Quan es tracti d'un capítol de llibre o actes de congrés que se citi per primera vegada s'haurà de seguir el següent criteri: LLINATGES (en majúscula), inicial del nom seguida d'un punt: "Títol del treball" (entre cometes), a LLINATGES de l'editor, coordinador o director del volum, inicial del nom seguida d'un punt, entre parèntesi les abreviatures (ed.), (coord.) o (dir.) segons el cas: *Títol del llibre o actes de Congrés*, tom o volum (si s'escau), lloc d'edició,

any, número d'edició (si s'escau), p. seguida de la pàgina concreta a la que es fa referència (si s'escau):

NARBONA VIZCAÍNO, R.: "La Corona d'Aragó al segle XV: la monarquia i els regnes", a BELENGUER CEBRIÀ, E. (dir.): *Història de la Corona d'Aragó*, I, Barcelona, 2007, p. 351.

5) Si es tracta d'un capítol de llibre o aportació a congrés sense editor, coordinador o director se seguirà el mateix criteri emprat pels articles de revista:

SERRA PUIG, E.: "Els Països Catalans a l'època dels Àustries", *La cultura catalana del Renaixement a la Il·lustració*, Barcelona, 1997, p. 18.

RUZAFÀ GARCIA, M.: "Valencia, Granada y el Norte de África en la Baja Edad Media: relaciones de frontera en la Baja Edad Media", *Actes del XVIIIè Congrés d'Història de la Corona d'Aragó*, II, València, 2005, p. 928.

6) Si el treball té més de tres autors es posarà el primer seguit de *et alii*:

MOLAS RIBALTA, P. *et alii*: *Manual de Historia Moderna*, Barcelona, 1993, p. 217.

7) A partir de la segona cita d'un mateix treball se seguirà el següent criteri: LLINATGES (en majúscula), inicial del nom seguida d'un punt: dues o tres primers paraules del títol seguides de punts suspensius, p. seguida de la pàgina concreta (si s'escau); per exemple:

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, M.: *Corpus Documental...*, II, p. 237 (si es tracta d'un llibre).

ROSSELLÓ BOVER, P.: "El canvi...", p. 16 (si es tracta d'un article o capítol de llibre).

No s'utilitzaren abreviatures del tipus *op. cit.*, *ibid* o *ibidem*, *passim*, etc.

8) Les abreviatures emprades en el treball i el seu significat *in extenso* s'esmentaran en una primera nota al principi del treball.

9) A la citació de documents s'haurà d'incloure abreviatura referida a l'arxiu on es conservi, nom de la secció, número de la caixa o del lligall, foli/is amb indicació de recte o voltat o pàgina/es:

ACA, Reial Cancelleria, Reg. 4333, f. 68r-77v.

10) Les citacions textuais curtes (manco de cinc línies de text per a la prosa o un sol vers) s'han d'inserir en el cos del text, en cursiva. Les citacions textuais més llargues han d'anar fora de text, sense cometes, en cursiva, formant un bloc a part, el qual s'ha de sagnar a l'esquerra.

11) Tret dels casos que s'acaba d'esmentar, dins el text només s'ha d'emprar la cursiva en els casos dels mots i modismes estrangers. No s'utilitzaran paraules subratllades i la negreta s'emprarà exclusivament per als títols i subtítols. Per al títols dels treballs s'usarà la lletra Arial 16 i pels subtítols, si n'hi ha, el mateix tipus de lletra cos 12 en negreta.

12) Les taules i els gràfics s'han de presentar inserits en el text a més de per separat i numerats.

13) El número màxim d'il·lustracions serà de 10. Caldrà lliurar les imatges numerades en funció de l'ordre d'aparició en el text al final de l'article, acompanyades d'un llistat de peus amb una numeració que ha de coincidir amb la de les fotografies. Les imatges han de tenir una resolució de 300 ppp i lliurar-se en format JPG o TIFF i una dimensió màxima del costat major de 15 cm, essent proporcional el menor.

BOLLETÍ DE LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LULLIANA INSTRUCCIONES PARA LOS AUTORES

I. Definición y ámbito de la revista

El *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana* tiene por objetivo la publicación de trabajos científicos relativos a la Historia de las Baleares en cualquiera de sus períodos o ámbitos temáticos. Está compuesto por monografías, ediciones críticas de fuentes y memorias de excavaciones arqueológicas. Va dirigido no sólo a especialistas, sino también a toda persona interesada en las ciencias sociales, arte y humanidades.

II. Normas de publicación

1) Los trabajos presentados para su publicación deberán ser originales e inéditos, escritos en catalán o castellano.

2) En la primera página del trabajo, por debajo del título, se especificará el nombre completo del autor, dirección, teléfono, correo electrónico y su filiación institucional (lugar de trabajo actual o en la época en que se encontraba en activo si se trata de persona jubilada, proyecto de investigación oficial o entidad científica a la que pertenezca).

3) Los originales destinados a la sección monografías no podrán superar los 20 folios, con un total de 50.000 caracteres incluyendo los espacios en blanco. Estos límites comprenden notas, tablas, gráficos, fotografías y apéndices documentales de cualquier naturaleza. Excepcionalmente y a criterio del Consejo de Redacción se admitirán trabajos de mayor extensión.

4) Los originales destinados a la sección documentos no podrán superar los 12 folios, con un total de 30.000 caracteres. Los originales destinados a la sección notas no podrán superar los 5 folios, con un máximo de 12.500 caracteres.

5) Las recensiones no podrán superar los 4 folios, con un total de 10.000 caracteres incluidos los espacios.

6) Los trabajos originales irán acompañados de dos resúmenes, uno en la lengua en que esté el trabajo y otro en inglés. La extensión mínima de cada resumen será de 300 caracteres (espacios en blanco incluidos) y la máxima de 700. También se adjuntarán un mínimo de tres y un máximo de seis palabras clave en ambos idiomas.

7) Los originales se remitirán en formato informático (Word o similar).

A todos los efectos la sede del Consejo Editorial del *Bolletí* es:

Societat Arqueològica Lul·liana
C. de Monti-Sion, 9
07001 Palma de Mallorca
Tel. 971.713.912
e-mail: bolletisal@gmail.com

8) El período de recepción de originales finaliza anualmente el 31 de Mayo. El Consejo de Redacción notificará a los autores su aceptación o no antes del 31 de Octubre.

9) La selección de los originales susceptibles de ser publicados se hará por el Consejo de Redacción, el cual tendrá en consideración los informes emitidos por dos expertos en la materia de que se trate, a los cuales se remitirá el trabajo sin los datos del autor. Dichos expertos serán externos al Consejo de Redacción. Los informes podrán ser positivos, negativos o/y indicativos de las mejoras a llevar a cabo para la publicación del original. En caso de que estos dos informes sean discordantes el Consejo de Redacción podrá solicitar un tercero.

10) Los autores recibirán un ejemplar del volumen en que se inserte su aportación. Las separatas en papel han sido sustituidas por el original maquetado en formato pdf.

11) Sólo se devolverán los originales de los trabajos si así lo solicita expresamente el autor en el momento de su entrega.

12) El Consejo de Redacción del Bolletí se reserva el derecho de devolver a los autores los originales enviados que no cumplan escrupulosamente con las normas de estilo.

13) La revista está alojada en e-Dialnet y en la Biblioteca Digital de les Illes Balears (UIB) para una mayor difusión de las investigaciones. Se entiende que todos los autores que remiten sus trabajos para ser publicados en la revista ceden a la Societat Arqueològica Lul·liana los derechos de explotación para su difusión a través de Internet, una vez que su aportación ha sido aceptada y publicada.

III. Normas de estilo

1) Las notas, siempre a pie de página, irán numeradas correlativamente e indicadas dentro del texto con números superíndices inmediatamente después de la palabra que provoca la nota o del signo de puntuación en su caso.

2) Los libros que se citen por primer vez se referenciarán de acuerdo con el siguiente criterio: APELLIDOS (en mayúscula), inicial del nombre seguida de un punto: *Título del libro* (en cursiva), tomo o volumen (si procede), lugar de edición, año, número de edición (si procede), p. seguida de la página concreta a la que se hace referencia (si procede). Por ejemplo:

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, M.: *Corpus Documental de Carlos V*, II, Salamanca, 1975, p. 237.

3) Si se trata de un artículo de revista que se cite por primera vez se seguirá el siguiente criterio: APELLIDOS (en mayúscula), inicial del nombre seguida de un punto: "Título del artículo" (entre comillas), *nombre de la revista* (en cursiva), número o volumen de la revista, p. seguida de la página concreta a la que se hace referencia (si procede). Por ejemplo:

ROSSELLÓ BOVER, P.: "El canvi de segle a la literatura de Mallorca", *BSAL*, 58, 2002, p. 16.

FONT JAUME, A.; LLABRÉS RIPOLL, R.: "La publicació de "l'Heròdot" del P. Bartomeu Pou, una llarga odissea", *BSAL*, 66, 2010, p. 173.

4) Si se trata de un capítulo de libro o actas de congreso que se cite por primera vez se seguirá el siguiente criterio: APELLIDOS (en mayúscula), inicial del nombre seguida de un punto: "Título del trabajo" (entre comillas), en APELLIDOS del editor, coordinador o director del volumen, inicial del nombre seguida de un punto, entre paréntesis las abreviaturas (ed.), (coord.) o (dir.) según el caso: *Título del libro o Actas de Congreso*, tomo o volumen (si procede), lugar de edición, año, número de edición (si procede), p. seguida de la página

concreta a la que se hace referencia (si procede):

NARBONA VIZCAÍNO, R.: "La Corona d'Aragó al segle XV: la monarquia i els regnes", en BELENGUER CEBRIÀ, E. (dir.): *Història de la Corona d'Aragó*, I, Barcelona, 2007, p. 351.

5) Si se trata de un capítulo de libro o aportación a congreso sin editor, coordinador o director se seguirá el mismo criterio empleado para los artículos de revista:

SERRA PUIG, E.: "Els Països Catalans a l'època dels Àustries", *La cultura catalana del Renaixement a la Il·lustració*, Barcelona, 1997, p. 18.

RUZAFÀ GARCIA, M.: "Valencia, Granada y el Norte de África en la Baja Edad Media: relaciones de frontera en la Baja Edad Media", *Actes del XVIIIè Congrés d'Història de la Corona d'Aragó*, II, Valencia, 2005, p. 928.

6) Si el trabajo tiene más de tres autores se especificará el primero seguido de *et alii*:

MOLAS RIBALTA, P. *et alii*: *Manual de Historia Moderna*, Barcelona, 1993, p. 217.

7) A partir de la segunda cita de un mismo trabajo se seguirá el siguiente criterio: APELLIDOS (en mayúscula), inicial del nombre seguida de un punto: dos o tres primeras palabras del título seguidas de puntos suspensivos, p. seguida de la página concreta (si procede); per ejemplo:

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, M.: *Corpus Documental...*, II, p. 237 (si se trata de un libro).

ROSSELLÓ BOVER, P.: "El canvi...", p. 16 (si se trata de un artículo o capítulo de libro).

No se utilizarán abreviaturas como *op. cit.*, *ibid* o *ibidem*, *passim*, etc.

8) Les abreviatures empleadas en el trabajo y su desarrollo *in extenso* se especificarán en una primera nota al principio del trabajo.

9) En la cita de documentos se ha de incluir abreviatura del archivo en que se custodia, sección, número de la caja o legajo, folios (con indicación de recto o verso) o página/as:

ACA, Real Cancillería, Reg. 4333, ff. 68v-77v.

10) Las citas textuales cortas (menos de cinco líneas para un texto en prosa o un solo verso) se colocarán en el mismo cuerpo del texto y en cursiva. Las citas textuales más largas irán fuera del texto, sin comillas, en cursiva, formando un párrafo aparte sangrado a la izquierda.

11) Excepto en los casos en que se acaba de especificar, en el cuerpo del texto se emplearan cursivas exclusivamente para palabras y expresiones en la lengua distinta a la del trabajo. No se emplearán palabras subrayadas y la negrita se reserva exclusivamente para los títulos y subtítulos. El título del trabajo se presentará en letra Arial 16 y los subtítulos, en su caso, en el mismo tipo de letra, cuerpo 12 y en negrita.

12) Tablas y gráficos se presentarán insertos en el texto, además de por separado y numerados.

13) El número máximo de fotografías será de 10. Las imágenes se entregarán numeradas según el orden de aparición en el texto al final del artículo, acompañadas de un listado de pies de ilustración numerados de manera que coincida su número con el de las ilustraciones correspondientes. La resolución de las imágenes deberá ser de 300 ppp, su formato JPG o TIFF y de dimensión máxima por su lado mayor de 15 cm, siendo proporcional el menor.



